

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt onsdag den 10. september 2025

Sag BS-19161/2025-HJR

A

(advokat Claus Emil Engel Johansen)

mod

Menntasjóður Námsmanna

(advokat Frederik Kromann Jespersen)

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Fogedretten i Horsens den 10. juni 2024 (FS 350-5492/2023 og FS 350-5755/2023) og af Vestre Landsrets 12. afdeling den 29. august 2024 (B-0366-24 og B-0367-24).

I påkendelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Michael Rekling, Jens Kruse Mikkelsen, Lars Apostoli og Mohammad Ahsan.

Påstande

A har nedlagt følgende påstande:

Principalt, at indkærede, Menntasjóður Námsmanna, skal anerkende, at de islandske domme i fogedrettens kendelser i sagerne FS 350-5492/2023 og FS 350-5755/2023 ikke er eksigible i Danmark.

Subsidiært, at Menntasjóður Námsmanna skal anerkende, at de islandske domme i landsrettens kendelse i sagerne B-0366-24 og B-0367-24 ikke er eksigible i Danmark.

Mere subsidiært, at landsrettens kendelse skal ophæves, og sagerne hjemvises til realitetsbehandling i landsretten.

Mest subsidiært, at kærende meddeles oprejsningsbevilling til at kære fogedrettens kendelser til landsretten.

Menntasjóður Námsmanna har påstået afvisning af kæren til Højesteret, subsidiært stadfæstelse.

Sagsfremstilling

Det fremgår af sagens oplysninger, at A optog to studielån, og da han ikke afbetalte lånene, afsagde Tingsretten i Reykjavik domme af henholdsvis 5. oktober 2020 og 26. april 2022, hvorefter rekvirenten, Lánasjóður íslenskra námsmanna (nu Menntasjóður Námsmanna), havde et betalingskrav mod A.

Af to attester af 12. oktober 2023, der er udfærdiget af Tingsretten i Reykjavik i overensstemmelse med bilag V til Luganokonventionen, fremgår det, at dommene af 5. oktober 2020 og 26. april 2022 er eksigible i Island, jf. Luganokonventionens artikel 38.

På anmodning fra Menntasjóður Námsmanna afsagde Fogedretten i Horsens den 10. juni 2024 to enslydende kendelser vedrørende de omhandlede domme. I kendelsen, der angår Tingsretten i Reykjaviks dom af 5. oktober 2020, er anført bl.a.:

”Det fremgår af sagen, at den omhandlede retsafgørelse er blevet erklæret eksigibel af Tingsretten i Reykjavik den 12. oktober 2023.

Fogedretten finder herefter betingelserne i lov nr. 1282 af 14. november 2018 om anerkendelse og fuldbyrdelse af visse udenlandske retsafgørelser m.v. på det civil- og handelsretlige område, kapitel 1 og 2 a, opfyldt, hvorefter

bestemmes:

Anmodningen fremsat af Menntasjóður Námsmanna om fuldbyrdelse af Tingsretten i Reykjaviks dom af 5. oktober 2020 imødekommes.

Fogedrettens kendelse kan kæres til Vestre Landsret. Kærefristen er én måned fra forkyndelsen af denne afgørelse. Kære sker ved indlevering af kæreskrift til Vestre Landsret vedlagt kæreafgift på 750 kr.”

A, der den 10. juni 2024 fik forkyndt fogedrettens kendelser, kærede den 10. juli 2024 kendelserne til landsretten.

Landsretten afsagde den 29. august 2024 sålydende kendelse om begge de påkærede kendelser:

”Fristen for at kære fogedrettens afgørelser er 2 uger, jf. lov om anerkendelse og fuldbyrdelse af visse udenlandske retsafgørelser m.v. på det civil- og handelsretlige område § 8 b, stk. 1, jf. retsplejelovens § 394, stk. 1. Kærefristen udløb derfor den 24. juni 2024.

Landsretten har modtaget kæremålene den 10. juli 2024. Kæremålene er herefter iværksat for sent, og landsretten afviser derfor kæremålene.

Thi bestemmes:

Kæremålene afvises.

I sagsomkostninger for landsretten skal A inden 14 dage betale 2.500 kr. til Menntasjóður Námsmanna.”

Retsgrundlag

Lov om anerkendelse og fuldbyrdelse af visse udenlandske retsafgørelser m.v. på det civil- og handelsretlige område § 1, stk. 1, § 8 a, § 8 b, stk. 1, og § 8 c, stk. 1, jf. lovbekendtgørelse nr. 1282 af 14. november 2018, har følgende ordlyd:

”Kap. 1

Almindelige bestemmelser

§ 1. Bestemmelserne i aftale af 19. oktober 2005 mellem Det Europæiske Fællesskab og Danmark om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, jf. bilag 1 til denne lov, samt bestemmelserne i Bruxelles I-forordningen, jf. bilag 2 til denne lov, Luganokonventionen, jf. bilag 3 til denne lov, underholdspligtforordningen, jf. bilag 4 til denne lov, og værnetingsaftalekonventionen, jf. bilag 5 til denne lov, gælder her i landet, jf. dog stk. 2.

...

Kap. 2 a

Anerkendelse og fuldbyrdelse efter Luganokonventionen

§ 8 a. Anmodning om, at en udenlandsk retsafgørelse, som er omfattet af Luganokonventionen, erklæres eksigibel, indgives til fogedretten. Anmodningen skal være skriftlig.

Stk. 2. Der kan samtidig med en anmodning efter stk. 1 anmodes om fuldbyrdelse af afgørelsen efter retsplejelovens regler.

Stk. 3. Fogedrettens afgørelse om, hvorvidt retsafgørelsen er eksigibel, træffes ved kendelse.

§ 8 b. Fogedrettens afgørelse om eksigibilitet kan med de ændringer, der følger af denne lov, kæres til landsretten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37.

...

§ 8 c. En retsafgørelse, der er erklæret eksigibel, kan med de ændringer, der følger af denne lov, fuldbyrdes efter de regler, der gælder for fuldbyrdelse af danske afgørelser. ..."

I bemærkningerne til den nævnte lovs § 8 b hedder det bl.a. (Folketingstidende 2012-13, tillæg A, lovforslag nr. L 202, s. 186):

"Til § 8 b

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i lovens § 3 og supplerer reglerne i Lugano-konventionens artikel 43-46 om appel af en eksekvaturafgørelse.

Forslaget tilsigter således ingen ændringer af, i hvilket omfang og inden for hvilke frister afgørelsen om, hvorvidt anmodningen om eksigibilitet kan imødekommes, kan appelleres i forhold til en retsafgørelse omfattet af Lugano-konventionen. Der henvises herved til forarbejderne til den gældende § 3 i lov om Bruxelles I-forordningen m.v., jf. Folketingstidende 2006-2007, tillæg A, side 1607-1608 (lovforslag nr. L 46)."

Af bemærkningerne til den dagældende lovs § 3, stk. 1 – som der henvises til i bemærkningerne til § 8 b, og som havde samme ordlyd som § 8 b, stk. 1 – fremgår bl.a. (Folketingstidende 2006-07, tillæg A, lovforslag nr. L 46, s. 1607):

"Til § 3

Den foreslåede bestemmelse indeholder regler om appel af en eksekvaturafgørelse. Parterne kan efter forslaget til stk. 1, jf. også parallelaftalens artikel 2, stk. 2, litra i, jf. forordningens bilag III, kære afgørelsen om eksekvatur til landsretten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37 med de fornødne ændringer, jf. nedenfor, hvilket svarer til, hvad der gælder efter EF-domskonventionsloven.

Kærefristen for den forpligtede, hvis den udenlandske retsafgørelse erklæres eksigibel, er efter forordningens artikel 43, stk. 5, en måned fra forkyndelsen af forordningen. ... ”

Artikel 38, stk. 1, artikel 41, artikel 42 og artikel 43, stk. 1, 2 og 5, i konvention om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Luganokonventionen) har følgende ordlyd:

”Artikel 38

1. De i en konventionsstat trufne retsafgørelser, som er eksigible i den pågældende stat, kan fuldbyrdes i en anden konventionsstat, når de efter anmodning fra en berettiget part er blevet erklæret for eksigible i sidstnævnte stat.

...

Artikel 41

En retsafgørelse erklæres for eksigibel, så snart de i artikel 53 omhandlede formaliteter er opfyldt, uden prøvelse efter artikel 34 og 35. Den part, mod hvem der anmodes om fuldbyrdelse, kan ikke på dette tidspunkt af sagens behandling fremsætte bemærkninger.

Artikel 42

1. Den afgørelse, der træffes om anmodningen om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel, skal straks og på den måde, der er foreskrevet i lovgivningen i den medlemsstat, som anmodningen er rettet til, meddeles den, som har fremsat anmodningen.

2. En afgørelse om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel, forkyndes for den part, mod hvem der anmodes om fuldbyrdelse, sammen med retsafgørelsen, hvis denne ikke allerede er blevet forkyndt for den pågældende.

Artikel 43

1. Den afgørelse, der træffes om anmodningen om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel, kan appelleres af begge parter.

2. Appel indgives til den ret, der er angivet i bilag III.

...

5. En afgørelse om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel, skal appelleres inden en måned efter, at den er blevet forkyndt. Såfremt den part, mod hvem der anmodes om fuldbyrdelse, har bopæl på en anden konventionsstats område end den, hvor retsafgørelsen er blevet erklæret for eksigibel, er fristen for appel to måneder og løber fra den dag, hvor afgørelsen om eksigibilitet er blevet forkyndt for den pågældende personligt eller på hans bopæl. Denne frist kan ikke forlænges på grund af afstanden.”

Anbringender

A har anført navnlig, at fogedretten ved i kendelserne at angive, at fristen er en måned fra forkyndelsen, må anses for at have fraveget retsplejelovens § 586, stk. 1, hvorefter kærefristen er 4 uger. Hvis 2-ugersfristen i retsplejelovens § 394, stk. 1, finder anvendelse, må fogedretten anses for tillige at have fraveget denne frist. Hvis Højesteret finder, at dette ikke gør sig gældende, bør der meddeles oprejsningsbevilling efter retsplejelovens § 394, stk. 2, 4. pkt. Kendelserne er ikke omfattet af retsplejelovens § 389 a, idet de ikke blev afsagt under hovedforhandlingen eller dennes forberedelse, jf. herved også Højesterets kendelse af 23. april 2015 (UfR 2015.2540).

Menntasjóður Námsmanna har anført navnlig, at det følger af § 8 b, stk. 1, i lov om anerkendelse og fuldbyrdelse af visse udenlandske retsafgørelser m.v. på det civil- og handelsretlige område, at fogedrettens kendelser kan kæres til landsretten efter retsplejelovens kapitel 37. Dette indebærer, at retsplejelovens § 389 a finder anvendelse. Da fogedrettens kendelser blev afsagt under forberedelsen af hovedforhandlingen, eller hvad der må sidestilles hermed, vedrørende fuldbyrdelse af de islandske domme, er kendelserne omfattet af § 389 a. A skulle derfor have søgt Procesbevillingsnævnet om kæretilladelse, og da dette ikke er sket, skal landsrettens kendelse om afvisning stadfæstes. Under alle omstændigheder er fristen på 2 uger for at kære fogedrettens kendelser overskredet, jf. lovens § 8 b, stk. 1, jf. retsplejelovens § 394, stk. 1.

Højesterets begrundelse og resultat

Tingsretten i Reykjavik traf ved domme af henholdsvis 5. oktober 2020 og 26. april 2022 afgørelse om, at rekvirenten, Lánasjóður íslenskra námsmanna (nu Menntasjóður Námsmanna), har et betalingskrav mod A. De pågældende domme blev den 12. oktober 2023 erklæret eksigible af Tingsretten i Reykjavik.

Menntasjóður Námsmanna anmodede efterfølgende Fogedretten i Horsens om at fuldbyrde de to islandske domme.

Fogedretten traf ved kendelser af 10. juni 2024 – med henvisning til, at dommene var blevet erklæret eksigible af Tingsretten i Reykjavik – afgørelse om, at betin-

gelserne i kapitel 1 og 2 a i lov om anerkendelse og fuldbyrdelse af visse udenlandske retsafgørelser m.v. på det civil- og handelsretlige område var opfyldt, og imødekom anmodningen om fuldbyrdelse af de to islandske domme. Der er enighed mellem parterne om, at fogedretten med de nævnte kendelser har erklæret de islandske domme for eksigible i Danmark.

Fogedrettens kendelser, som blev forkyndt for A den 10. juni 2024, blev kæret til landsretten den 10. juli 2024. Landsretten afviste ved kendelse af 29. august 2024 kæren af kendelserne med henvisning til, at kære var iværksat efter udløbet af fristen på 2 uger, jf. § 8 b, stk. 1, i lov om anerkendelse og fuldbyrdelse af visse udenlandske retsafgørelser m.v. på det civil- og handelsretlige område, jf. retsplejelovens § 394, stk. 1.

Spørgsmålet for Højesteret er, om fogedrettens kendelser er omfattet af retsplejelovens § 389 a, og om kære til landsretten derfor alene kan ske med Procesbevillingsnævnets tilladelse. Er det ikke tilfældet, er spørgsmålet, om kære af fogedrettens kendelser er iværksat rettidigt.

Det fremgår af § 1, stk. 1, i lov om anerkendelse og fuldbyrdelse af visse udenlandske retsafgørelser m.v. på det civil- og handelsretlige område, at Luganokonventionen gælder her i landet. I lovens kapitel 2 a om anerkendelse og fuldbyrdelse efter Luganokonventionen er det i § 8 b, stk. 1, bestemt, at fogedrettens afgørelse om eksigibilitet med de ændringer, der følger af denne lov, kan kæres til landsretten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37 (§§ 389-398 a).

Spørgsmålet, om retsplejelovens § 389 a finder anvendelse, og om kære er iværksat rettidigt, skal således afgøres efter retsplejelovens kapitel 37 med de eventuelle ændringer, der følger af Luganokonventionen, som er inkorporeret i dansk ret ved § 1, stk. 1, i lov om anerkendelse og fuldbyrdelse af visse udenlandske retsafgørelser m.v. på det civil- og handelsretlige område.

Af Luganokonventionens artikel 43, stk. 1 og 2, følger, at fogedrettens eksigibilitetsafgørelse af begge parter kan kæres til landsretten. Allerede derfor finder retsplejelovens § 389 a ikke anvendelse i det foreliggende tilfælde, og fogedrettens kendelser kan således kæres til landsretten uden Procesbevillingsnævnets tilladelse.

Af konventionens artikel 43, stk. 5, følger, at fristen for at kære fogedrettens afgørelse om eksigibilitet er en måned, der regnes fra afgørelsens forkyndelse. Denne bestemmelse fraviger kærefristen på 2 uger i retsplejelovens § 394, stk. 1.

Da fogedrettens kendelser af 10. juni 2024, der blev forkyndt for A den samme dag, blev kæret til landsretten den 10. juli 2024, er kære derfor iværksat rettidigt.

Landsretten har ikke taget stilling til sagernes realitet. Højesteret finder derfor ikke grundlag for at påkende As principale og subsidiaire påstande.

Højesteret tager herefter As mere subsidiaire påstand til følge, således at landsrettens kendelse ophæves, og sagerne hjemvises til realitetsbehandling ved landsretten.

THI BESTEMMES:

Landsrettens kendelse ophæves, og sagerne hjemvises til realitetsbehandling ved landsretten.

I kæreomkostninger for landsret og Højesteret skal Menntasjóður Námsmanna inden 14 dage efter denne højesteretskendelses afsigelse betale 12.500 kr. til A. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.

Kæreaafgiften for Højesteret tilbagebetales til A.